

LISTIR

Fókus hér, fókus þar

MYNDLIST

Gerðarsafn

BLÖNDUÐ TÆKNI
ANITA HARDY KASLO, SISSÚ
PÁLSDÓTTIR OG STEINA
VASULKA

Til 31. október. Opíð þriðjudaga
til sunnudaga frá kl. 12-18.
Aðgangur kr. 200.

PRJÁR vinkonur sem þekkjast frá Santa Fe í Nýju Mexíkó hafa nú sett saman sýningu í kjallara Listasafns Kópavogs. Þær eru Steina Vasulka, Sissú Pálsdóttir og Anita Hardy Kaslo, og gera þær heiðarlega tilraun til að samþætta verk sín þannig að sýningin myndi eina heild en virki ekki sem þreföld einkasýning. Þetta gera vinkonurnar með því að vinna sýninguna sem eina samfellda heild. Yfirskriftin er „Árþúsunda arkitektúr“, titill sem ber í sér spádómsfræ um leið og hann vísar aftur í tímann til okkar óræða upphafs.

Hið merkilega við samstarf þeirra Steinu, Sissú og Anitu er að svo ólíkum manneskjum skuli koma til hugar að flétta saman verk sín með sameiginlegri sýningu. Ekkert í ferli þeirra bendir til að þær hafi fengist við skyld víðfangsefni hingað til og reyndar má sjá að framlag þeirra á sér fullkomlega óskyldar rætur. Hvað er það þá sem vakir fyrir vinkonunum þrem, og á hvaða forsendum starfa þær?

Ef til vill hefur það farið framhjá mörgum Íslendingnum að mynd listamannsins sem einmana snillingis er á hröðu undanhaldi. Enginn veit það betur en Steina Vasulka, sem ætíð hefur starfað í nánum tengslum við aðra skapandi einstaklinga. Teymi er kjörorð dagsins, ekki síst þegar tæknilist á borð við myndbönd er annars vegar. Framþróun skjálistarinnar var einfaldlega óhugsandi án félagsskapar ólíkra uppfinningamanna, myndkönnuða og hugmyndaríkra tæknifræðinga af ýmsum toga. Slík teymi starfa saman í bróðerni, óeigin-gjarnt og af fullkomnum heilindum. Ódrúvisi næðist lítill árangur.

Svona forsendur virðast liggja að baki sýningu Steinu, Sissú og Anitu. Þær eru allar af þeim moderníska meiddi sem tekur tilraunina fyrir verkíð. Slíkt hispursleysi gagnvart útkomunni er næsta sjaldgæft á tímum póstmóðernísku maníerisma þar sem allt þarf helst að vera slétt

Morgunblaðið/Sverrir

Frá sýningunni „Árþúsunda arkitektúr“.

og fellt svo áhorfandinn þurfi nú ekki að brúka ímyndunaraflíð alltof mikið og trufla með því óslökkvandi hrifningarþörf sína.

Hvort heldur sem það er gert af ráðnum hug eður ei þá minnir myrkvaður klesinn sem þær deila með sér, Steina og Sissú, töluvert á *Merzbau* Kurts heitins Schwitters. Þetta er einhvers konar hellir með formmyndunum úr hvítu frauðplasti, sem virka bæði sem höggmyndræn skipan í rými og skermar fyrir myndbönd Steinu. Þau flæða um svæðið frá skjávörpunum og rekast á frauðplastsflötina líkt og af tilviljun. Þannig eru sumir hlutar hreyfimyndanna í fókus, meðan aðrir berast um svæðið eins og óhlutbundin litamynstur.

Við innganginn í klefanum – sem ef til vill mætti skynja sem snjöhús úr heimildarmynd Flahertys, *Nanook norðursins*, ef hann væri ekki svona víður og stór – myndar frauðplastið hleðslumynstur sem fangar myndvarpið með einstaklega eftirtektafverðum hætti. Það er eitthvað mikilfenglegt við þessi hvítu form og flæðandi myndir; eitthvað sem frekar minnir á auðnir norðursins en brennda náttúru Nýju Mexíkó.

Framan við klefa Steinu og Sissú hanga svo veglegar cibachrome-

ljósmyndir Anitu Hardy Kaslo. Hún er arki- tekt að mennt, en ljós- myndari í hjáverkum. Ljósmyndir Anitu virð- ast við fyrstu sýn full- komlega óhlutbundnar, en sú vitneskja að ljós- myndir eru ávallt af einhverju rekur menn til að ráða í gáturnar sem við þeim blasa. Myndefni sitt sækir hún til tveggja ólíkra átta; litskyggna af krabbameinsæxli og eigin smásjárlyósmynda af frjókornum fengnum úr hýbýlum Anasazi- frumbyggja, forfeðra Hopi-indiánanna í suð- vesturfylkjum Banda- ríkjanna, en menningu þeirra má rekja allt aftur til fyrstu aldar okkar tímatafs.

Líkt og tölvustýrðar myndbandsmyndir Steinu frá Nýja-Sjá- landi, Grænlandi og Ís- landi, eru myndir Anitu stundum í fókus og

stundum ekki. Allt fer það eftir því á hvaða blett er einblínt. Þannig mætast myndirnar á veggnum myndun- um í klefanum og nú skapast nýjar viddir og ný tengsl. Það sem hjá Sis- sú virtust inúísk snjöhús, tengjast allt í einu neðanjarðarhýsum frum- byggjanna í Pueblo Bonito í Nýju Mexíkó, sem rekja má aftur til tólftu aldar. Líkt og kiva-myndir, eða klefaveggmyndir Anasazi-fólksins teygja verk þeirra Steinu Vasulka, Sissú Pálsdóttur og Anitu Hardy Kaslo sig frá hinu alvíða, heims- horna milli, til hins þrengsta bú- skapar í iðrum líkamans.

Ög nú öðlast klefi þeirra Steinu og Sissú enn eina viddina; þá líf- rænu. Mætti ekki skoða helli þeirra eins og Jónas eða Spýtu-Gosi könn- uðu innviði hvalsins? Hið lífræna kerfi sem kallast á við landamæra- leysi heimsbyggðarinnar og óend- anleik sagnfræðinnar gefur árþús- unda arkitektúr vinkvennanna þriggja þann heimspekilega grunn sem sýning þeirra hvílir á. Þannig er sýning Steinu, Sissú og Anitu í öllum sínum svífandi léttleik og til- viljunarkennda anda verðugur óður til eilíðarinnar, sem er undirskrift sýningarinnar þar sem við nálgumst óðfluga nýjan aldatug.

Halldór Björn Runólfsson